

عنوان مقاله:

ساختارهای ترکیبی اسمی زبان فارسی و کلمات مرکب م. امید

محل انتشار:

دوفصلنامه زبان و ادب فارسی (نشریه سابق دانشکده ادبیات دانشگاه تبریز)، دوره 72، شماره 239 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

محمدحسن جلالیان

خلاصه مقاله:

زبانهای زنده همواره ناگزیر از تولید کلمات جدید هستند. یکی از فرایندهای واژه‌سازی در برخی از زبان‌ها ترکیب عناصر بسیط یا مشتق با یکدیگر و ایجاد واژه مرکب است. از آنجا که کلمات بسیط و فرایند اشتقاق تنها بخشی از نیاز واژگانی را برآورده میکند، گویشوران زبان همواره ناگزیر از ساخت کلمات مرکب با استفاده از عناصر موجود و الگوهای ترکیبی آن زبان هستند. این الگوهای زبان دارای قواعد و قوانین خاصی هستند و هر زبان بر اساس ساختارهای نحوی و پیشینه تاریخی خود از آنها بهره می‌گیرد. از این رو هیچ دو زبانی، حتی دو زبان خواهر و یا دو زبانی را که یکی از دیگری منشعب شده، نمی‌توان یافت که قواعد ترکیبی عیناً مشابهی داشته باشند. در میان شاعران معاصر، مهدی اخوان ثالث با دستیابی به توانش زبانی کاملی از زبان فارسی، تعداد کثیری از کلمات مرکب را ایجاد کرده و در شعر خود به کار برده است. این توانایی، که حاصل غور و استقصا او در متون ادبی قدیم و جدید فارسی است، باعث شده که کلمات مذکور دارای ساختاری بهاسلوب و منطبق با قواعد ترکیب‌سازی در زبان فارسی باشند. تاکنون پژوهشی در مورد انواع ساختهای مختلف به کار برده شده در ترکیب‌سازی اخوان انجام نشده است. در این نوشتار با استخراج کلمات مرکب از چند دفتر شعر این شاعر به دستبندی این کلمات به لحاظ ساختاری و بررسی میزان اقبال او بر ساختهای مختلف ترکیبی پرداخته شده است.

کلمات کلیدی:

اخوان ثالث کلمات مرکب ملکی وابسته الصاقی عطفی اتصالی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1199672>

